

TOUR DE FRANCE

veći uspjeh postiže na međ. turniru u Beogradu (1948), gdje dijeli prvo mjesto s međ. majstorom T. Florianom. Dugogodišnji sekretar Šahovskog saveza Vojvodine (1950–65), suradnik šah. časopisa. Napisao: *Naši majstori, mala šahovska antologija*, Novi Sad 1936.

totalizator (franc. totalisateur), konjički sport: uređaj za kladenje; registrira koliko je uloga stavljeno na nekog konja u jednoj utrci. Od toga je poslije postao i opći naziv za kladionicu na utrkama. Uveden je 1871 u Francuskoj. Gledaoci se mogu kladiti na bilo kojega konja u utrci, a oni koji pogode pobjednika, dobivaju novac koji je uložen na sve konje. Uplaćeni iznos se, po odbitku postotaka za organizatora (15 – 40 %), dijeli razmjerno uloženoj novcu, onima koji su pogodili. Osim kladenja na pobjednika, postoji i kladenje da će konj osvojiti jedno od prva tri mjesta, zatim kladenje po redu dolaska na cilj i kladenje iz utrke u utrcu u kojem treba pogoditi pobjednika u svim utrkama toga trkačkog dana.

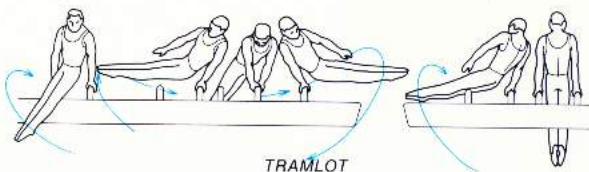
totalni nogomet, naziv za suvremenu interpretaciju igre s visokim tempom, stalnim maksimalnim angažiranjem svih igrača, naizmjeničnim sudjelovanjem svih igrača u napadu i obrani, brzim prenošenjem lopte i dr. Za t.n. neophodni su igrači univerzalne tehnike koji mogu jednako uspješno igrati u napadu i u obrani te koji su fizički sposobni za velike napore.

Tóth, Erika (1931), nastavnica tjel. odgoja; reprezentativka u rukometu sa 21 nastupom, članica RK Spartak (Subotica), zaslužna sportašica Jugoslavije. Na PS 1957 članica ekipe koja je osvojila brončanu medalju.

Tóth, György (1925), profesor tjel. odgoja, sp. radnik. Bavio se velikim rukometom i košarkom; bio košarkaški trener SD »6. oktobar« u Kikindi; rukometni trener RK Partizan u Sečnju te RK Vulkan i RK Proleter u Zrenjaninu; član Organizacionog odbora i Takmičarske komisije Sportske olimpijade školske omladine Vojvodine (od 1972). Suradnik Sportskog instituta Vojvodine; osnivač i dugogodišnji predsjednik Sreskog udruženja nastavnika fiz. vaspitanja u Zrenjaninu. Uz brojne nagrade i priznanja dobitnik je Nagrade »Jovan Mikić-Spartak« SOFK Vojvodine za životno djelo (1976).

Touni, Kadr Sajed el (1915–56), egip. reprezentativac u dizanju utega; prvi naOI 1936; prvi na PS 1946, 1949 i 1950 (sve u srednjoj kategoriji); postigao 16 SR; najbolji rezultat: 410 kg (1948).

Tour d'Europe (franc.), [1] automobilizam: jedna od najdužih reli-utrk, održava se od 1956 svake godine na stazi duž, preko 10 000 km od Erbacha u Odenwaldu (SR Njemačka)

ka) kružnom stazom oko Evrope do cilja u Trarvemuindeu odn. Hannoveru (SR Njemačka); [2] biciklizam: cestovna etapna utrka održana 1956 sa startom u Zagrebu i ciljem u Namuru (Belgija). U utrci su sudjelovali amateri i neovisni vozači. Staza duž, 1760 km bila je podijeljena u 10 etapa. Za jugosl. reprezentaciju, koja je zauzela šesto mjesto, nastupili su V. Petrović, I. Ilevačić, A. Bajc i B. Cvejin (J. Žirovnik i N. Valčić - odustali).

Tour de France (franc.), biciklizam: najpoznatija cestovna etapna utrka za profesionalne vozače, osn. na inicijativu franc. novinara H. Desgrangea; održava se od 1903 svake godine osim 1915–18 i 1940–46. Prva utrka održana je sa startom 1. VII 1903. u Parizu; stazu od 2428 km trebalo je prevalliti u šest etapa. Cilj je do 1968 bio na stadionu Parc des Princes u Parizu, a kasnije u Bois de Vincennes; u novije vrijeme na Champs-Élysées. Organizatori su novinske redakcije Le Parisien Libéré i L'Equipe. Staza vodi i kroz Pireneje i Alpe u duž, od 4000 do 4600 km, u 20–23 etape. Svake godine se za utrcu određuje nova staza; u novije vrijeme se neke etape voze i na teritoriji susjednih zemalja (Belgija, SR Njemačka). Proglašava se pojedinačni i ekipni pobjednik utrke. Redoslijed se određuje prema ukupnom zbroju vremena. Od 1933. posebno se boduje najbolji pojedinac u brdskoj vožnji. Od 1953 proglašava se i najuspješniji pojedinac prema bodovima koje dobiva za postignuti plasman u svakoj etapi (nosilac zelene majice). Najbolji natjecatelj poslije svake etape u ukupnom redoslijedu nosi žutu majicu.

Tour de l'Avenir (franc.; Utrka budućnosti), biciklizam: franc. cestovna etapna utrka za vozače amatere; organizirana je prvi put 1961 pod pokroviteljstvom novinskih redakcija Le Parisien Libéré i L'Equipe, a od 1971 u organizaciji je tvornice automobila Peugeot. U prvom god. utrka je vožena u isto vrijeme sa Tour de France, ali na kraćoj stazi. Utrka nije održana 1970 i 1971.

Tour de Romandie (franc.), biciklizam: cestovna etapna utrka za profesionalne vozače; održava se od 1947 u zapadnom dijelu Švicarske.

Tour de Suisse (franc.), biciklizam: cestovna etapna utrka za profesionalne vozače oko Švicarske; održava se od 1933 svake godine sredinom juna; nije održana 1940 i 1943–45.

Tourist Trophy, najstarije i najteže motociklističke utrke, održavaju se od 1907 na otoku Manu u Irskom moru; voze se na javnim cestama otoka; od 1920 duž. kruga je 60,7 km. Od 1907 do 1937 pobjedivali su samo brit. vozači; prvi pobjednik iz inozemstva bio je tal. vozač O. Tenni. Najuspješniji vozač T.T. je Irac S. Woods sa 10 pobjeda u periodu 1923–39. Od 1977 se na stazi T.T. više ne voze utrke za PS. T.T. je poznata po mnogim teškim nesrećama; od 1907 na toj stazi je poginulo preko 100 vozača.

Towler, Diane (1946), engl. reprezentativka u umjetničkom klizanju (plesni parovi); prva na PS i PE 1966–69 (s B. Fordom).

townball (engl.), igra loptom unutar gradskih zidina, preteča kriketa iz kojeg se razvio baseball.

Tožbar, Anton-Špić (1835–91), planinar i vodič iz Trente, pratilac Juliusa Kugyja na istraživanju Julijskih Alpa. Poginuo pod oborenim stablom.

T/R, zrakoplovno modelarstvo; oznaka za ekipno natjecanje, kratica od engl. Team Race.

Tragom 26 smrznutih partizana → *Memorijal 26 smrznutih partizana*

Tragom partizanske Jelovice → *Partizanska Jelovica*

trajanje leta, natjecateljska disciplina u balonstvu, zrakoplovnom modelarstvu te disciplina u postizanju rekorda u astronautici, balonstvu, motornom letenju i zrakoplovnom modelarstvu; [a] t.l. balona (klasa A), disciplina rekorda; klasa AX primjenjuje t.l. i za natjecanje; [b] t.l. aviona, hidroaviona i helikoptera (klasa C i E), disciplina rekorda u penjanju u visinu (3000, 6000, 9000, 12 000 i 15 000 m); [c] t.l. modela zrakoplova, slobodni let (klasa F 1), disciplina u natjecanju i kod rekorda (t.l. u natjecanju se ograničava na 3 min); [d] t.l. misije ili leta kozmičkih brodova, odn. astronauta (klasa K), disciplina rekorda; [e] t.l. raketoplana (klasa P), disciplina za rekorde i apsolutne rekorde; [f] t.l. modela kozmičkog broda (klasa S), disciplina u natjecanjima i za rekorde.

trakerer (njem. Trakehner), istočnopruski konj, formiran križanjem domaćih konja s arapskim, a kasnije i s engleskim punokrvnjakom. Prvoklasan jahači konj sposoban za sport i privredu, uzgojen u ergeli Trakehner (Poljska, ranije Ist. Prusija); sada se uzgaja u SR Njemačkoj kod privatnih uzgajivača, učlanjenih u Trakehner Verband. U Poljskoj se uzgaja pod imenom mazurski konj.

tramlot, sp. gimnastika: element u vježbanju na konju s hvataljkom, nazvan po istoime-nom švic. gimnastičaru, koji je prvi izveo taj element. Naziv za taj element u nas je — križni. Izvodi se iz upora stražnjeg na hvataljkama, kolo odbočno nazad s prehvatom obje ruke na jednu hvataljku i kolo odbočno (premah) naprijed s prehvatom jedne ruke na kraj konja (druga je na hvataljci) i premah prednožni sunožno s cijelim okretom oko ruke u uporu na hvataljci i prehvatom druge ruke na hvataljku do upora stražnjeg na hvataljkama. Direktni t. izvodi se isto kao i t., s time da se rukom ne prihvaća, odn. ne dodiruje konj već se izvodi okret samo oko jedne ruke, i to one na hvataljci.

trampolin (kanvas), sprava koja omogućuje pojačan odraz i zamah pri različitim skokovima u akrobatici i trampoliningu; sastoji se od jedrenog platna ili od elastične, najlonom i perlonom isprepletene mreže, razapete pomoću gumenih traka ili čeličnih opruga na metalni okvir, koji je pričvršćen na ukošene nogare vis. 107 cm. Njegova elastičnost omogućuje skok do 6 m iznad odrazne površine t. Dimenzije odrazne površine velikog t. su 360–430 cm × 180–215 cm, a malog 120 cm × 120 cm × 50 cm.

trampolining (engl.), sp. grana u kojoj natjecatelji pojedinačno, u parovima ili grupno izvode različite skokove, figure i njihove